

SYMPTOMY RYZYKA DYSLEKSJI i DYSLEKSJI ROZWOJOWEJ

Wiek młodszy szkolny 7-10 lat (kl. I-III):

Lp	Obszar diagnozy	Objawy
1.	motoryka duża	Mała sprawność ruchowa całego ciała: dziecko ma trudności z nauczeniem się jazdy na dwukołowym rowerze, wrotkach, łyżwach, nartach oraz niechętnie uczestniczy w zabawach ruchowych i lekcjach wf, np. może mieć trudności z wykonaniem układów gimnastycznych.
2.	motoryka mała	Obniżona sprawność ruchowa rąk: nieopanowane w pełni czynności samoobsługowe związane z ubieraniem się, myciem i jedzeniem; Trudności z używaniem nożyczek.
3.	koordynacja wzrokowo-ruchowa	Trudności z rzucaniem piłki do celu i chwytaniem. Dziecko brzydko i niechętnie rysuje, pisze, nie mieści się w liniaturze, zagina „ośle uszy”, zbyt mocno przyciska ołówek, długopis, ręka szybko się męczy, pisze wolno. Trudności z rysowaniem szlaczków, odtwarzaniem złożonych figur geometrycznych.
4.	funkcje słuchowo-językowe	Trudności z zapamiętywaniem (np. tabliczki mnożenia, wierszy), szczególnie sekwencji (np. nazwy miesięcy, litery w alfabecie). Wadliwa wymowa, przekręcanie złożonych wyrazów, używanie sformułowań niepoprawnych pod względem gramatycznym. Trudności z poprawnym używaniem wyrażenia przyimkowych, opisujących stosunki przestrzenne: <i>nad-pod</i> , <i>za-przed</i> , <i>wewnątrz-na zewnątrz</i> . Wadliwa wymowa, częste przekręcanie trudnych wyrazów (przestawianie głosek i sylab, asymilacje głosek, np. <i>sosa</i> lub <i>szosza</i>), błędy gramatyczne. Trudności z pamięcią fonologiczną, sekwencyjną: zapamiętywaniem wiersza, piosenki, więcej niż jednego polecenia w tym samym czasie; trudność z zapamiętywaniem nazw, mylenie nazw zbliżonych fonetycznie; trudność z zapamiętywaniem materiału uszeregowanego w serie i sekwencje, jak nazwy dni tygodnia, pór roku, nazwy miesięcy. Trudności z nazywaniem i zapamiętaniem liter alfabetu, cyfr, powtarzaniem z pamięci szeregu słów oraz szeregów cyfrowych (złożonych z pięciu cyfr). Trudności z szybkim wymienianiem nazw np. wszystkich znanych owoców, szeregu słów. Wolne tempo nazywania szeregu prostych obrazków. Trudności z zapamiętaniem tabliczki mnożenia.
5.	funkcje wzrokowe	Trudności z wyróżnianiem elementów z całości, a także z ich syntetyzowaniem w całość, na przykład podczas układania mozaiki według wzoru; trudności z wyodrębnianiem szczegółów różniących dwa obrazki, z odróżnianiem kształtów podobnych (np. figur geometrycznych, liter <i>m-n</i> , <i>l-t-f</i>) lub identycznych, lecz inaczej położonych w przestrzeni (np. liter <i>p-b-d</i>).
6.	lateralizacja	Utrzymująca się oburęczność.
7.	orientacja	Trudność z jednoczesnym wskazywaniem na sobie części ciała i

	w schemacie ciała i przestrzeni	określanie ich terminami: prawe- lewe. Trudności z określeniem położenia przedmiotów względem siebie. Pisanie liter i cyfr zwierniadanie i/ lub zapisywanie wyrazów od strony prawej do lewej.
8.	orientacja w czasie	Trudności w orientacji w czasie, np. z określaniem pory roku, dnia, godziny na zegarze.
9.	czytanie	Trudności w czytaniu: - wolne tempo, prymitywna technika (głoskowanie lub sylabizowanie z wtórną syntezą słowa), ale mało błędów; - bardzo szybko czyta, lecz popełnia przy tym wiele błędów; - niewłaściwe i słabe rozumienie przeczytanego tekstu.
10.	pisanie	Trudności z opanowaniem poprawnej pisowni związane z opóźnieniem rozwoju spostrzegania wzrokowego i pamięci wzrokowej: trudność z zapamiętaniem kształtu rzadziej występujących liter, o skomplikowanej strukturze (<i>F, H, L, G</i>); mylenie liter podobnych pod względem kształtu: <i>l-t-l, m-n</i> ; mylenie liter identycznych, lecz inaczej położonych w przestrzeni: <i>p-b-d</i> ; popełnianie błędów podczas przepisywania tekstów. Trudności z opanowaniem poprawnej pisowni związane z opóźnieniem rozwoju spostrzegania słuchowego dźwięków mowy oraz opóźnieniem pamięci słuchowej i mowy: mylenie liter odpowiadających głoskom podobnym fonetycznie (np. głoski <i>z-s, w-f, d-t, k-g</i>), trudności z zapisywaniem zmiękczeń, mylenie głosek <i>i-j</i> , głosek nosowych <i>a-om, e-en</i> , nagminne opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab; pisanie wyrazów bezsensownych; bardzo nasilone trudności podczas pisania ze słuchu (dyktanda).

* Współwystępowanie wielu wymienionych objawów u jednego dziecka pozwala z większą pewnością przypuszczać, że mamy do czynienia z dzieckiem ryzyka dysleksji.